

Ach dat Hem de vijand
kende met een kus
en dat Hij Zijn vrienden
vreemd bleef tot in Emmaüs —?
Ach, waren dat wij niet —? Ach ik niet —?
Ach jij niet —!

In W. A. P. Smit ontmoeten we een Christen-dichter van onzen tijd, die het Kerstfeest bezingt. Ook weder in heel sobere bewoordingen:

De oude stal was kil van vocht
En angstig in lantarenschijn.
Maria, na den langen tocht,
Was bleek van moeheid en van pijn.

Maar aan den hemel ging een ster,
En dreven zangen op den wind,
Want langzaam kwamen van heel ver,
Drie wijze mannen om een Kind.

Zoo in de armoe onzer ziel,
Zijt Gij geboren, onverwacht.
En 't licht dat rond Uw Hoofdje viel,
Staat als een ster in onzen nacht.

Toch ook weer impressionistische poëzie, hoewel meer leidende naar het Kerstfeest toe. Maar geen lofverheffing, als in de vorige eeuw, toen ook de breed-lyrische Kerstcantate de belangstelling trok.

De dichter De Groot geeft in zijn bundel „Sprongen”, ook merkwaardige proeven van

de moderne gewijde kunst, bijvoorbeeld in het gedicht: „De stal”.

In schamel licht gedoken was de stal
een stille plek waar niets bewoog
dan 't kleine hoofd der moeder, dat zich boog
over een Kind — Was dit Gods Zoon
van Wien 't heeal

gezongen had —? Was dit de Koning
Die redden zou wat was verloren —,
Was deze stal genoegzaam tot Zijn woning?
Was hier de Zoon van God geboren —?

De wijzen bogen neder en aanbaden
bij hen geen vraag, geen 'twijfel, geen
verwijt,

God zelve had hun schreden hier geleid,
vertrouwen en geloof waren hun simpele
daden.

En schuchter kwam ik na en zag de
kinderroogen
Die zochten heel den twijfel van mijn hart.
Ik vond een blik van eind'loos mededoogen,
Van eindeloze liefde, van eindeloze
smart.

In dit beknopte overzicht van wat dichters van deze eeuw over het Kerstgebeuren hebben gezongen, moge ook niet ontbreken het Kerstliedje van Willem de Mérode, die daarin een bede uitzingt, welke op dit feest, waarin zich de liefde van God op het heerlijkst openbaart, ook de taal moge zijn van onze ziel:

Kind, komt Gij ditmaal in ons hart
om alle duisternis en smart
en aller zonde plagen
op eenmaal te verjagen —?

Ach Heer, wij zijn zoo boos gezind,
wij hebben 't kwaad alleen bemind,
En Uwe ster wil schijnen
alleenlijk voor de reinen.

Bedeek onze oogen voor een wijl
En dan..... doorlicht ze met Uw heil,
en 't hart, dat Uw geboden
belacht, ai wil het dooden.

Wie weet, zijn nare donkerheid
wordt glanzend licht als Gij weer schreit
want Gij komt zonder vreezen,
daar waar geen mensch wil wezen.

O Kind, dat glimlacht zacht en teer,
wij zien Uw ster, wij zien U weer,
O Jezus, wil ons hooren:
Word nu in ons geboren.

Dit moge onze bede zijn ook voor dit Kerstfeest, opdat we leeren nazeggen wat de dichter uitsprak, van wien we aan het begin van dit opstel iets aanhaalden:

Dit is, dit is het oude lied,
Daar is verzoening gevonden,
Het is volbracht, het is geschied,
Daar is vergeving van zonden.

KERSTMIS

DOOR

J. M. ENGEL

I.

't Woord is vleesch geworden. Zingt
Isrel en de volken!
Ziet, de starre Jakobs blinkt
Schitterend door de wolken,
Boven alle perk en peil
Schenkt de Allerhoogste u heil,
Wil Hij vrede u geven
En het eeuwig leven.

II.

Wat in Eden is voorspeld
En in beeld en teeken;
Door de Schriften voorgesteld,
Gaaf op 't luist' thans spreken.
„God voorziet Zich van een Lam!”
Profeteerde eens Abraham,
Die den dag zag gloren
Van Gods Eengeboren.

III.

Van de Kribbe en langs het Kruis
Leidt de weg ten leven.
Jezus wil in 't Vaderhuis
Straks een plaats ons geven,
Wereldwijzen vatten 't niet,
Noch begrijpen 't eng'lenlied
Dat de komst gaat staven
Van Gods eelste gave.

IV.

Slechts den herders in het veld,
Die den Heer verwachtten,
Wordt des Heilands komst gemeld,
Waar hun ziel naar smachtte.
Luist'rend' naar des engels stem,
Trekken ze naar Bethlehem.
't Vast geloofsvertrouwen
Wordt daar blij aanschouwen.

V.

Heil hen, die voor 't Levend Brood
In de kribbe knielen,
Dat ons 's Vaders liefde bood,
Tot een spijs der ziele;
Die verzadigt en versterkt
En ons eeuwig heil bewerkt.
's Herders lamm'ren heeten
Zij, die daarvan eten.

VI.

't Kindeke, dat tot ons kwam
Is niet van de wereld;
Schoon zij gaarne 't Godlijk Lam
Met heur glans omperelt;
't In gebloemde en wierook hult
En de schaam'le krib verguldt,
Maar 't in hart en leven
Toch geen plaats wil geven.

VII.

Laat, Immanuel, Uw Geest
In ons harte wonen,
Dan zal Uw geboortefeest
Ons met zegen kronen.
Wil daar binnen, onzen star
Lout'ren en — bezielen!
Tot — geleid door 't schaduwdal —
We om Uw troon straks knielen.

Toen de Kerst-ster vader den weg naar huis wees

Een vertelling uit den oorlog, door Johan C. W. Juuhl
Uit het Noorsch vertaald door M. J. Molanus—Stamperius

IN wervelenden dans stoven de witte sneeuwvlokken over het kleine stadje aan de wijde, eindeloze zee. Dreunend en donderend sloegen de golven in toornige woede tegen de rotsachtige kust. Gierend huilde de storm door de stille straten.

Een wit kleed spreidde zich over daken en torens, bedekte de kleine, vriendelijke visscherswoningen, die aan den buitenkant tegen de berghellingen uitgestrooid lagen.

De Kerst-drukte stond voor de deur. In straten en winkels, in groote en kleine huizen. Doch het was, als lag er dit jaar een druk op allen en iedereen, op de vreugde en blijheid voor het komende, groote feest. Het anders zoo levendige stadje ging zwaar gebukt onder de nood en onrust der tijden. De groote wereldbrand strekte zijn dood en verderf brengenden arm uit naar neutrale landen. De verraderlijke U-booten dreigden den zeevarenden met groot gevaar. Stelden hun plichtsgevoel en moed ernstig op de proef. Zoo de storm menig liefdevol hart achter de blanke ruiten met de heldere gordijnen en roode fuchsia's angstig deed kloppen, dit was niets in vergelijking met de niet-wijkende onrust voor de moorddadige stooten der zwarte spooksels. De menschen spraken over weinig anders dan torpedeeringen. Ieder trok naar de ramen van het grootste dagblad, waar het laatste nieuws over de tragedies der zee te lezen stond, om met angstig kloppend hart te zien, of het ditmaal een der „onzen" was, die ten offer was gevallen aan de zee-rooverij, of dat een naburige plaats het zware verlies te betreuren had. Iedere nieuwe dag bracht nieuwe spanning, nieuwe ellende. Be-

moedigden de berichten uit zee den eene, den ander brachten ze den zwaarsten slag toe. Het dreigende: vandaag ik, morgen gij, hing den menschen als een zwaard van Damocles boven het hoofd. Aan hoeveel blijde hoop werd niet den bodem ingeslagen, hoe menige zeeheld offerde zijn leven ter wille van zijn plicht. Welk een leed, welk een smart bij weduwen en vaderlooze kleinen, die met één enkelen slag hun geluk verstoord zagen.

Het was daarom niet te verwonderen, dat een sombere stemming over het stadje lag. Dat de harten der menschen onrustig waren en de heilige Kerstvreugde verduisterd werd. Volgens oud gebruik echter deed ieder z'n uiterste best, blijde het Kerstfeest te vieren. De winkels verlichtten hun ramen, besteedden dubbel zorg aan hun uitstallingen. In de woningen bakte en kookte men, en versierde de kamers. Vooral daar, waar kinderen waren. De onschuldige kleinen mochten geen schaduw bemerken op den heiligsten aller avonden. Te vroeg zouden kommer en leed hun deel worden; nu moesten ze gelukkig wezen.

In een der witte huisjes met een keurig onderhouden tuintje ervoor is een jonge zee-mansvrouw bezig met de voorbereidingen voor het Kerstfeest. Het heele huis heeft een groote beurt gehad, alles glanst en blinkt en ruikt naar zeep. Voor de ramen hangen schoon gestreken gordijnen, op tafel en commode liggen witte kleedjes. Nu legt ze de laatste hand aan haar baksels in de keuken, waar pannen en koperwerk fonkelen, dat het een lust is.

— Moeder — moeder! Nu heeft God de Kerst-ster uitgehangen. Nu wijst die vader den weg naar huis. Niet waar, moeder? klinkt een druk, hoog kinderstemmetje in de kamer. De keukendeur wordt opengerukt en een paar blanke oogen in een stralend kindergezigtje zien op naar moeder.

— Ja, m'n kind, de goede God, zal onze gebeden verhooren en vader bij ons terug brengen, zoodat we met mekaar een gezegend Kerstfeest kunnen vieren. Dat weet je; ik heb het je al dikwijls gezegd, antwoordt Anne-Marie.

Maar de kleine laat haar niet met rust. Moeder moet ook de fonkelende ster zien. Een kleine kinderhand heeft moeders schort vastgegrepen en trekt haar mee, de kamer door naar het raam.

Haastig klautert het meisje op een stoel en drukt het warme gezigtje tegen de ruiten, terwijl een klein, mollig vingertje naar den hemel wijst. Moeder slaat haar eenen arm vast om haar dochttertjes hals en rust met den anderen op de vensterbank. Samen zien ze uit in den donkeren avond, over blank stralende bergkammen en sneeuwgdedekte daken en een kleine streep zee tusschen holmen en scheren, glinsterend aan den verren einder.

De storm en sneeuwjacht zijn gaan liggen. De zee gromt en mort als een gekooid dier. De voortjellende wolken-

massa's drijven uiteen en aan den open plekken hemel flonkeren

de sterren als zoovele diamanten.

Anne-Marie wordt stil en weemoedig. De avondster roept zoovele herinneringen op. Blijde, gelukkige herinneringen. Bij haar glans had ze het levensverbond gesloten met hem, die nu streed op de zee. En bij het afscheid had ze den hand van trouw tusschen hen beiden bezegeld. — Denk aan mij, telkens als je de avondster ziet. Dat zal ik ook doen, had hij haar in het oor gefluisterd. De avondster had het gebed van haar hart tot God gehoord, om hem bij haar terug te brengen. En zij had haar gekozen tot de leidende ster voor haar kleine meisje en de lichtende hoop op vaders tijdige, welbewaarde thuiskomst voor het heilige Kerstfeest. Ja, de milde avondster was haar een licht op haar pad. In menig uur van angst en verlangen had zij haar „nader tot God" gevoerd.

Met bonzend hart zendt zij ook nu een stil gebed op tot den Almachtige, dat de fonkelende sterre haar dierbaren man veilig mag voeren over zee — nu, in dezen van gevaren vollen tijd. Het is haar, als fluistert een stem haar in het oor: „bidt, en u zal gegeven worden". Als kreeg zij kracht van een sterk, innerlijk gevoel, werd angst en zorg haar van de schouders genomen.

— Nu gaan moeder en kleine Tulla de stad in om samen naar de mooie winkels te kijken en boodschappen te doen. Kom, dan zullen we ons aankleeden.

Anne-Marie doet haar opgestroopte mouwen naar beneden, bindt haar schort af, strijkt het haar glad voor den spiegel en neemt hun mantels uit de kast. Blij en vertrouwelijkt glijdt een kleine hand in de hare en samen gaan ze naar buiten in den winteravond.

— Brengt de ster vader morgen thuis, moeder?

— Niet morgen, maar Kerstavond, zoo God wil. We moeten nog een paar dagen geduld hebben.

— En dan brengt vader de groote pop, die hij me beloofd heeft, mee, niet waar moeder? Zoo'n mooie pop, die haar oogen open en dicht kan doen.

— Ja, dan brengt vader je pop mee, kindje.

— O, 'k wou maar, dat het morgen Kerstavond was! juicht de kleine.

Al babbelend loopen ze samen de straten door en bekijken de mooie winkels, doen hun inkoop en denken aan den blijden, komenden avond.

Bepakt en beladen zijn ze op weg naar huis, als Anne-Marie's aandacht wordt getrokken door de groote menschenmassa, die zich buiten voor het gebouw der krant verdringt. Een bang voorgevoel grijpt haar aan. Met angstig kloppend hart dringt zij zich tusschen de menschen in. Gejaagd doorvliegen haar oogen de verschillende berichten over de moordpartijen en ongelukken in het buitenland, blijven rusten op de tijdingen uit zee. Ze leest van overvallen, van schepen, die

Samen zien ze uit in den donkeren avond, over blank stralende bergkammen en sneeuwgdedekte daken.